

Raadsvoorstel

Datum vergadering:	20 mei 2020
Agendapunt:	10
Onderwerp:	Vaststellen van het Gemeentelijk Rioleringsplan Bernheze 2020 – 2023 Vaststellen 10 ^e begrotingswijziging 2020
Portefeuillehouder:	Peter van Boekel

Heesch, 10 maart 2020

Inleiding

In het kader van de Wet Milieubeheer is elke gemeente verplicht te beschikken over een door de gemeenteraad vastgesteld Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Het GRP is een beleidsplan waarin wordt aangegeven op welke wijze de gemeente invulling geeft aan haar zorgplicht voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater binnen de gemeente.

Op 27 augustus 2019 is er een notitie ter informatie toegezonden waarin wij u hebben geïnformeerd over de financieel technische uitgangspunten van GRP 2020-2023.

Met het vaststellen van het voorliggend Gemeentelijk Rioleringsplan geeft de gemeenteraad van Bernheze invulling aan haar wettelijke taak.

Voorstel

1. Vaststellen van het Gemeentelijk Rioleringsplan 2020-2023
2. Instemmen met het kostendekkingsplan en daaruit voortvloeiende begrotingswijziging
3. Besluiten om de navolgende kredieten beschikbaar te stellen:
 - o Een verhoging van het structurele budget met ingang van 2020 met € 237.200,- voor beheer, studies en inhuur externe specialisaties
 - o Een incidenteel budget 2020 van € 25.000,- voor de omgevingsvisie
 - o Een incidenteel budget 2020 van € 60.000,- voor klimaatadaptatie/stresstesten
 - o Een krediet beschikbaar te stellen voor de navolgende investeringen:
 - Gemalen en overstortmeters € 85.000,-
 - Persleiding sectie Loosbroek € 400.000,-
 - Klimaat adaptief maken Openbare Ruimte € 200.000,-
 - Maatregelen overstort Veldstraat € 200.000,-
 - o De dekking van de maatregelen 2020 te bestrijden uit de 'voorziening onderhoud riolering'.
4. De beleidsambitie over de omgang met hemelwater vertalen naar een Hemel – en grondwaterverordening;

Argumenten

1.1 Het is een wettelijke verplichting uit de Wet Milieubeheer

Conform de Wet Milieubeheer heeft de gemeente de zorg voor doelmatige inzameling en transport van afvalwater dat vrijkomt binnen haar grondgebied. Om dit te bereiken is zij verplicht een GRP op- en vast te stellen.

1.2 Het is een wettelijke verplichting uit de Waterwet

In de Waterwet is de zorgplicht voor hemelwater en grondwater opgenomen. De gemeente heeft de wettelijke taak een inspanning te leveren om hemelwater en grondwateroverlast te voorkomen en te beperken. Hoe wij deze wettelijke inspanningsverplichting inrichten is uitge-

schreven in het GRP.

1.3 Het GRP is het plan waarin de gemeente en waterschap de wederzijdse afspraken vastleggen
Het GRP is tot stand gekomen in overleg met waterschap Aa en Maas. Hiermee is gewaarborgd dat de gemeentelijke plannen en maatregelen zijn afgestemd. Tevens is dit plan afgestemd op de plannen van de 'Watersamenwerking As50+'

1.4 Het GRP biedt de gemeente de mogelijkheid om voorzieningen op een doelmatige wijze en tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten te beheren, te onderhouden en te verbeteren
Onze voorzieningen (onder meer riolen, gemalen en hemelwatervoorzieningen) vertegenwoordigen een aanzienlijk maatschappelijk kapitaal en belang. Met het GRP geven wij op een transparante manier inzicht in onze beleidskeuze, de wijze waarop wij de voorzieningen onderhouden/verbeteren en hoe wij invulling aan onze zorgplichten geven.

1.5 Voorsorteren op de toekomst

De beleidslijn die met het GRP 2016-2020 is ingezet, is ook voor de komende jaren actueel. Nieuwe ontwikkelingen en zogenaamde klimaatstresstesten en risicodialogen op het gebied van Hitte, Droogte, wateroverlast en overstromingen en ontwikkelingen van afvalwater als grondstof worden meegenomen en afgewogen in de uitvoering van de projecten. In As50+ verband wordt een gezamenlijke online klimaatatlas aangeschaft om kansen en knelpunten in beeld te brengen.

1.6 Innovatie, duurzaamheid en samenwerking zijn belangrijke ontwikkelingen waarop dient te worden geanticipeerd

In het voorliggende GRP wordt via onderzoek geanticipeerd op klimaatadaptatie, de toekomstige vervangingsopgave, hergebruik van grondstoffen en energie terugwinning uit afvalwater. Hierbij zal in de komende periode de focus liggen op het mogelijk toepassen van energie (warmte) uit de riolering en een onderzoek naar mogelijke alternatieven voor het huidige rioleringsstelsel in het buitengebied. De uitvoering en programmering zal zoveel mogelijk in 'Watersamenwerking As50+' en 'Regio Noordoost Brabant' verband worden opgepakt en komt terug in het operationeel programma 2020.

2. Met het voorliggende kostendekkingplan behouden we een goed en betaalbaar riool- en watersysteem.

Het beleid uit het voorgaande GRP zetten we voort. In het nieuwe GRP zijn actualiteiten op het gebied van riolering, water en klimaat meegenomen en zijn werkzaamheden opgenomen die eerder niet voorzien waren, en zaten dus nog niet opgenomen in de begroting 2020.

De benodigde budgetten voor 2020 zijn onder beslispunt 3 omschreven en wordt aan u voorgesteld om beschikbaar te stellen. De gelden voor latere jaren zoals omschreven in onderstaand overzicht komen terug in de kadernota 2021.

In exploitatie (jaarlijks)	Omschrijving	Bedrag
	Beheer mechanisch /elektrisch deel drukrioleringsgemalen	€ 137.200,00
	Diverse studies	€ 60.000,00
	Inhuur externe specialisatie	€ 40.000,00
Niet jaarlijks exploitatie		
2020	Omgevingsvisie	€ 25.000,00

2020	BRP incl. klimaatadaptatie	€ 60.000,00
2023	Opstellen GRP	€ 40.000,00
Investeringsplan		
2020	Gemalen en overstortmeters	€ 85.000,00
2020	Persleiding sectie Loosbroek	€ 400.000,00
2020	Klimaatadaptief maken Openbare ruimte	€ 200.000,00
2020	Maatregelen overstort Veldstraat	€ 200.000,00
2021	Kwaliteitsimpuls mechanische riolering	€ 500.000,00
2021	Klimaatadaptief maken Openbare ruimte	€ 200.000,00
2022	Gemalen en overstortmeters	€ 54.000,00
2022	Klimaatadaptief maken Openbare ruimte	€ 200.000,00
2023	Gemalen en overstortmeters	€ 144.000,00
2023	Klimaatadaptief maken Openbare ruimte	€ 200.000,00

Bovenstaande kosten vallen onder exploitatiekosten en investeringen. Er is geen aanleiding om de tarieven daarop aan te passen. Wel dient dit als begrotingswijziging doorgevoerd te worden. Specificaties van de omschreven werkzaamheden zijn opgenomen in bijlage 2.

3. *Met het vrijgeven van de kredieten spelen we in op actuele ontwikkelingen*

Met de kredieten die beschikbaar worden gesteld voor 2020 spelen we in op actuele ontwikkelingen op het gebied van riool- en klimaatbeleid én civiel technische werkzaamheden in onze gemeente. Daarnaast zijn er een aantal onderdelen van onze riolering die vervangen moeten worden op basis van inspecties. Deze zijn incidenteel en structureel van aard. Hieronder een onderbouwing van de belangrijkste wijzigingen:

- Verhoging van het structurele budget € 237.200,- voor beheer, studies en inhuur externe specialisaties:

De verhoging komt voort uit uitgevoerde inspecties in de mechanische riolering. (Riolering buitengebied). Op basis hiervan is een kwaliteitsimpuls nodig en is er voor de structurele vervanging (op onderdelen) van dit systeem een jaarlijks budget nodig. Ook is het budget gelijk getrokken ter voorkoming van schommelingen en gelijkmatige aanpak.

De mechanische riolering moet gemiddeld om de 15 jaar elektrisch en mechanisch vervangen worden. Deze kosten zaten eerst als investering in het kostendekkingsplan (om de 15 jaar). Omdat niet alle installaties na 15 jaar versleten zijn (sommige installaties gaan langer mee*) zijn we tot de conclusie gekomen dat het efficiënter is om de installaties in gelijkmatige jaar-schijven te renoveren (hiertoe voeren we wel eerst een kwaliteitsimpuls uit). Voor het groot onderhoud aan de vrij verval riolering (de kernen) hanteert Bernheze al sinds enkele jaren deze systematiek (bestek is in As50 verband op de markt gezet).

- Een incidenteel budget 2020 van € 25.000,- voor de omgevingsvisie:

Dit budget is nodig om voorafgaand aan het omgevingsplan aanpassingen te doen aan lozingsbesluiten riolering (nu AmvB's – omgevingsplan), en een bijdrage aan het structuurplan OR. Landelijk wordt geadviseerd om deze zaken voorafgaand aan het omgevingsplan gereed te hebben en kan dienen als bouwsteen. De kosten vallen niet onder de totale aanpak voor het opstellen van de omgevingsvisie. De werkzaamheden dienen dus voorafgaand al gereed te zijn.

- Een incidenteel budget 2020 van € 60.000,- voor klimaatadaptatie/stresstesten

In 2020 worden klimaatstresstesten uitgevoerd, een klimaatatlas aangeschaft en zgn. basisrioleringsplannen (BRP) vernieuwd. Dit wordt gezamenlijk aanbesteed met Gemeente Meierijstad, Landerd en Boekel. Het BRP is het feitelijke rioolplan inclusief hydraulisch functioneren in combinatie met het watersysteem. Hierin worden zaken uitgezocht zoals 'Hoelang blijft er water op straat staan', 'wat is de waterkwaliteit,' hoe gaan we om met onze overstorten', enz.

Dit plan moet eens in de zoveel tijd geactualiseerd worden. De maatregelen uit dit plan zijn vaak te combineren met de geplande rioolvervangingen. Als er acute problemen zijn, bijvoorbeeld extreme wateroverlast en kans op binnenstromen bij woningen, zijn er steeds meer lokale (bovengrondse) maatregelen mogelijk die in verhouding minder kostbaar zijn dan vergroten van riolen.

De financiële consequenties uit dit op te stellen plan zijn beperkt en te combineren met al geplande werkzaamheden. Daarnaast kunnen hieruit voortvloeiende kosten gedekt worden uit 'klimaat adaptief maken openbare ruimte' waarbij woonstraten, gemeentelijke gebouwen én particuliere terreinen afkoppelt of groener ingericht (minder stenen) kunnen worden.

De benodigde budgetten voor 2020 worden aan u voorgesteld om beschikbaar te stellen. De gelden voor latere jaren komen terug in de kadernota 2021.

4. *Met de Hemel- en grondwaterverordening leggen we beter vast hoe de gemeente en particulieren om dienen te gaan met hemelwater.*

De beleidsambitie in de omgang met hemelwater kan worden opgenomen in de bestemmingsplanregels of worden vertaald in een zogenaamde hemel- en grondwaterverordening. Vanwege het feit dat een verordening de gemeente op een meer flexibele wijze dan bestemmingsplan regels de mogelijkheid biedt om het beleid, op generieke wijze, doorwerking te geven heeft een verordening de voorkeur boven bestemmingsplanregels.

Vanuit de landelijke Stichting Rioned wordt geadviseerd om de verordening nog dit jaar vast te stellen, omdat deze eenvoudiger in te passen is in het omgevingsplan. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt deze automatisch overgenomen in het omgevingsplan.

We streven ernaar om de verordening in het 3^e kwartaal van 2020 vast te laten stellen samen met gemeente Meierijstad. Zij hebben meegewerkt aan de verordening en willen in de regio gelijke regels stellen vanwege klimaatveranderingen en het duurzaam omgaan met hemelwater.

Risico's

NVT

Kosten en dekking

De financiële aspecten zijn uitgewerkt in een zogenaamd 'kostendekkingsplan'. Het kostendekkingsplan is conform het financiële beleid van de gemeente Bernheze. Het kostendekkingsplan is als bijlage 2 bijgevoegd.

Eind 2019 is de nieuwe verordening 'heffing 'gemeentelijke watertaken 2020' (ook wel genoemd 'verordening Rioolheffing 2020') door uw Raad goedgekeurd. Omdat het GRP op dezelfde voet wordt doorgezet heeft dit geen verdere (financiële) consequenties. De volgende werkwijze is hierbij gebruikt:

- Over een periode van 70 jaar (levensduur riolering) gezien hanteren we geen volledig kosten-dekkend tarief. Er is een vervangingspiek opgenomen in 2040 als gevolg van de vele uitbreidingen in 1970. We verwachten dat de komende periode naar verwachting nieuwe technieken beschikbaar zijn die zorgen voor minder hoge vervangingsinvesteringen. We baseren dit uitgangspunt op basis van de ervaringen uit voorgaande jaren. Bovendien is er voordat we deze piek bereikt hebben nog voldoende gelegenheid (5 planperiodes GRP) om te kunnen bijsturen.
- In Bernheze wordt niet afgeschreven op investeringen vanuit de riolering, maar halen we dit direct uit de beschikbare voorziening.

Vervolg

Na vaststelling door uw Raad wordt het GRP op onze website geplaatst en naar het Rijk, de Provincie en het waterschap verzonden. Ter concretisering stelt het college jaarlijks een 'Operationeel programma' op wat ter kennisname aan de commissie Ruimtelijke zaken wordt gezonden.

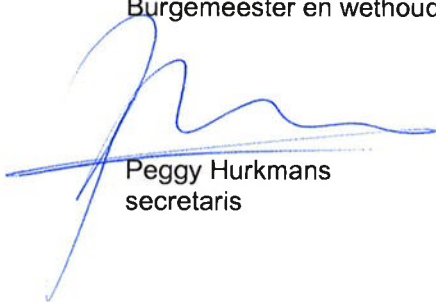
Evaluatie

Met het opstellen van GRP 2023 – 2027 wordt het voorgaande GRP volledig geëvalueerd.

Bijlage(n): De bijlage(n) zijn digitaal beschikbaar.
ter inzage (op raadsleeskamer en digitaal beschikbaar)

- 1) BIJLAGE 1 GRP Gemeente Bernheze 2020 -2023
- 2) BIJLAGE 2 Kostendekkingsplan (Tabellen) 12 december 2019
- 3) BIJLAGE 3 Notitie ter informatie Raad 27 augustus 2019.

Burgemeester en wethouders,

Peggy Hurkmans
secretaris

Marieke Moorman
burgemeester